

Ευρώπη, να είσαι ο εαυτός σου¹!

Ευρωεκλογές 2024

Μία απεύθυνση στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, τους υποψήφιους
ευρωβουλευτές και τα πολιτικά κόμματα

Οι κάτωθι υπογράφωντες φορείς αυτής της Δήλωσης παρατηρούμε με ανησυχία τις επιπτώσεις των διαδοχικών κρίσεων στην Ευρώπη και στον κόσμο που αφορούν την οικονομία, το μεταναστευτικό, τη δημόσια υγεία και την ενέργεια καθώς και τους καταστροφικούς πολέμους γύρω μας. Αυτές οι προκλήσεις συνοδεύονται από μια ευρύτερη κρίση αξιών στον ευρωπαϊκό χώρο, η οποία θέτει υπό αμφισβήτηση τις δημοκρατικές αρχές και τους θεσμούς. Οι ευρωπαίοι πολίτες έχουν επίσης συνειδητοποιήσει περισσότερο τη δυσκολία που έχουν τα ευρωπαϊκά κέντρα λήψης αποφάσεων να ανταποκριθούν αποτελεσματικά σε αυτήν την πραγματικότητα.

Ως πνευματικοί, θρησκευτικοί και πολιτικοί παράγοντες, καθένας από εμάς που στεκόμαστε υποστηρικτές του ευρωπαϊκού οράματος, αισθανόμαστε ότι καλούμαστε να συμβάλουμε στον επαναπροσδιορισμό του πλαισίου των προτεραιοτήτων για ένα βιώσιμο μέλλον για την Ευρώπη.

Η έννοια της συμμετοχικής δημοκρατίας και η εξασφάλιση της ευρύτερης δυνατής συμμετοχής των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και διαχείρισης των ευρωπαϊκών υποθέσεων είναι ζωτικής σημασίας. Κατά τη διάρκεια της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης, παρατηρήσαμε ξεκάθαρα ότι ένα μεγάλο ποσοστό πολιτών, που βλέπουν με εμπιστοσύνη το ευρωπαϊκό μέλλον μέσα από το πρίσμα των χριστιανικών αξιών, νιώθουν πλέον περιθωριοποιημένοι, καθώς δεν έχουν την ευκαιρία να εκφράσουν τις θέσεις και τις απόψεις τους με έναν αυτόνομο και διακριτό τρόπο. Παρατηρούμε επίσης τον αποκλεισμό κάθε κατάλληλης αναφοράς στις χριστιανικές αξίες στα σχετικά κείμενα της Ε.Ε. Αυτό είναι μια σαφής ένδειξη ότι παραβλέπεται η σημασία της χριστιανικής παράδοσης ως «περιβάλλοντος» μέσα στο οποίο εδραιώθηκαν οι σημερινές ευρωπαϊκές αξίες.

Ακριβώς λοιπόν, σε αυτήν την προεκλογική περίοδο, εμείς, ως Χριστιανοί, εκφράζουμε την προθυμία μας να διασφαλίσουμε έναν ουσιαστικό και εις βάθος πολιτικό διάλογο που θα ήταν επίσης μια ευκαιρία να εκφράσουμε τη σταθερή δέσμευσή μας στις ευρωπαϊκές αξίες και το ευρωπαϊκό κεκτημένο².

Διαπιστώνουμε με λύπη ότι αξίες, που παλαιότερα θεωρούνταν δεδομένες, όπως η ειρήνη, η σταθερότητα, η ευημερία, και το κράτος δικαίου - και όχι η κυριαρχία της εξουσίας -, τώρα έχουν καταρρεύσει. Η ανασφάλεια και ο φόβος κυριαρχούν σε μεγάλο μέρος των απόψεων των πολιτών για το μέλλον της Ευρώπης και του κόσμου. Ο φόβος παρακινεί ορισμένους από αυτούς να αναζητήσουν λύσεις και πνευματική υποστήριξη σε μια εξαντικειμενικοποιημένη και εργαλειοποιημένη εκδοχή της παράδοσης, που μεταμφιέζεται μερικές φορές ως έκκληση στις «παραδοσιακές αξίες». Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι έννοιες «πατρίδα» και «θρησκεία» οπλοποιούνται και αμφίβολα ιστορικά πρόσωπα μετατρέπονται σε ήρωες. Όλα αυτά λαμβάνουν χώρα σε έναν διχασμένο δημόσιο χώρο, που χαρακτηρίζεται όλο και περισσότερο από πόλωση και επηρεάζεται

¹ Ομιλία του Πάπα Ιωάννη Παύλου Β' στο Σαντιάγο ντε Κομποστέλα (Ισπανία) στις 9 Νοεμβρίου 1982: https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/es/speeches/1982/november/documents/hf_jp-ii_spe_19821109_atto-europeistico.html

² Σημ, μετ. *EU acquis*

από την παραπληροφόρηση που διανέμεται στα ψηφιακά κοινωνικά δίκτυα. Αυτή η τάση επισκιάζει τον διάλογο και υπονομεύει τη μετριοπαθή αποδοχή της γνώμης των εμπειρογνομόνων και του σεβασμού των διαφωνιών, καθώς και των αρχών των δημοκρατικών κοινωνιών. Παρατηρούμε συχνά την πραγματικότητα των παράλληλων μονολόγων, καθώς και την ανάπτυξη κλειστών κοινοτικών ομάδων μέσα στις οποίες δημιουργούνται και φανερώνονται απόψεις χωρίς κριτική σκέψη και αντεπιχειρήματα.

Μέσα σ' ένα τέτοιο περιβάλλον και ενόψει της προεκλογικής περιόδου, πιστεύουμε ότι η ηγεσία της Ευρώπης και οι πολιτικές παρατάξεις καλούνται να αναδιαμορφώσουν τα δικά τους αφηγήματα βασισμένα στις μακροπρόθεσμες τάσεις που χαρακτηρίζουν τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Οι χριστιανικές αξίες, τις οποίες μοιράζεται μεγάλο μέρος των ευρωπαίων πολιτών, μπορούν να αποτελέσουν εγγύηση για μια ασφαλή προσέγγιση των αλλαγών και των προκλήσεων που αντιμετωπίζουμε. Είναι χρήσιμο –αν όχι απαραίτητο– για τις ευρωπαϊκές πολιτικές ομάδες να λάβουν υπόψη τις χριστιανικές αξίες στην ευρωπαϊκή πολιτική, ειδικά σε κρίσιμα ζητήματα και σε ένα δαιδαλώδες πολιτικό τοπίο όπου οι πολίτες ανησυχούν ιδιαίτερα για τυχόν μεταβαλλόμενες και ασταθείς νόρμες.

Για το σκοπό αυτό, εκφράζουμε τη δέσμευσή μας να εργαστούμε μαζί, με δυναμικό και χωρίς αποκλεισμούς τρόπο, για την προώθηση μιας θετικής ευρωπαϊκής ατζέντας που εμπνέεται από τις χριστιανικές αξίες. Για να γίνει αυτό, καλούμε να ενισχύσουμε και να υλοποιήσουμε τον ανοιχτό και τακτικό διάλογο με τις Εκκλησίες που προβλέπεται στη Συνθήκη της Λισαβόνας.

Καλούμε τις πολιτικές ομάδες των ευρωπαϊκών Θεσμών, τα πολιτικά κόμματα και τους υποψήφιους ευρωβουλευτές να:

- α) Αναγνωρίσουν τις χριστιανικές αξίες ως κύριο θεμέλιο του ευρωπαϊκού εγχειρήματος υλοποιώντας σε μεγαλύτερο βαθμό το άρθρο 17 (3) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης³, σχετικά με έναν ανοιχτό, διαφανή και τακτικό διάλογο με τις εκκλησίες και τις θρησκευτικές ενώσεις.
- β) Καταπολεμήσουν την εργαλειοποίηση των χριστιανικών αξιών για πολιτικά συμφέροντα και για εθνοφυλετικά αφηγήματα.
- γ) Προωθήσουν τις χριστιανικές αξίες στα πολιτικά προγράμματα και τις προεκλογικές εκστρατείες.

Υπογράφωντες φορείς

Η Επιτροπή Ρωμαιοκαθολικών Επισκοπικών Συνελεύσεων παρά τη Ευρωπαϊκή Ενώσει (COMECE)
Το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Εκκλησιών (CEC)
Η Διακοινοβουλευτική Συνέλευση για την Ορθοδοξία (ΙΑΟ)
Η Οργάνωση *Μαζί για την Ευρώπη*.

Μετάφραση από τα αγγλικά στα ελληνικά και επιμέλεια κειμένου, εκπονηθείσα από την κα Ευθαλία Παππά, συνεργάτιδα της ΣΕΔΔΣ.

³ Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (Treaty on the Functioning of the European Union/TFEU)